

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกู่ อำเภอ ยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ เพื่อศึกษาระดับธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราชจังหวัดมหาสารคาม เพื่อศึกษาระดับความเป็นนักบริหาร มืออาชีพของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกับขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ส่งผลต่อระดับ ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม และเพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัด มหาสารคาม โดยตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง และระดับความเป็นนักบริหารมือ อาชีพของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกับขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ส่งผลต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ผู้ตอบ แบบสอบถาม ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราช ประกอบด้วยผู้บริหาร ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง แบบโควต้า (Quata) จำนวน 126 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานการแจกแจงแบบ t – test (Independent Samples) และ Simple Linear Regression Analysis โดย กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็น ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกู่ อำเภอ ยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม พบว่า

1. ระดับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม พบว่า บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม มีระดับการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.81$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.80$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.76$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.72$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.71$) และด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ

2. ระดับความเป็นนักบริหารมืออาชีพของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระดับความเป็นนักบริหารมืออาชีพของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.46$)

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 4 ลำดับแรกได้ ดังนี้ ผู้บริหารสามารถสร้างองค์ความรู้แสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.80$) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถกำหนดภาพอนาคตขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ชัดเจนและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปบริหาร ($\bar{X} = 3.76$) ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ ข้อมูลท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนได้ ($\bar{X} = 3.70$) ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสารสร้างความเข้าใจและสร้างศรัทธาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 3.70$) และผู้บริหารมีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ชัดเจน ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราชจังหวัดมหาสารคาม ที่มีขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมและ ด้านความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นนักบริหารมืออาชีพของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความเป็นนักบริหารมืออาชีพมีความสัมพันธ์กับระดับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ตัวแปรความเป็นนักบริหารมืออาชีพสามารถอธิบายความแปรปรวนของระดับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ได้ร้อยละ 54.90 ($R^2 = 0.549, F = 147.312$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.654 + .896 (\text{ความเป็นนักบริหารมืออาชีพ})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.741 + 0.741 (\text{ความเป็นนักบริหารมืออาชีพ})$$

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม มีดังนี้

5.1 ด้านหลักนิติธรรม พบประเด็นปัญหา คือ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางส่วนยังขาดความเด็ดขาดในการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ แก่ท้องถิ่น หรือองค์กรในการปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงานเกิดเกิดความยืดหยุ่นมากเกินไป สำหรับผู้ที่ประพฤติมิชอบ เกิดการทุจริตได้ง่าย เพราะผู้นำไม่เข้มแข็ง

5.2 ด้านหลักคุณธรรม นายกองค้การบริหารส่วนตำบล บางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน หน่วยงานควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานโดยมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการเป็นผู้นำในการปฏิบัติตนให้อยู่ในความถูกต้อง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกน้อง หรือประชาชน

5.3 ด้านหลักความโปร่งใส ควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและรายงานข้อมูลต่าง ๆ มากกว่าเดิม เพื่อความโปร่งใสในการบริหารงาน ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

5.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ในการประชุมสภา หรือการเสนอโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงาน รวมถึงมีส่วนร่วมในการบริหารองค์กร มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนายกองค้การบริหารส่วนตำบล กับบุคลากรในองค์กร และร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรม เป็นต้น

5.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารและบุคลากรบางส่วนยังขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ควรตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเอง ปฏิบัติตามนโยบายให้เกิดรูปธรรมที่แท้จริง เพื่อประชาชนอยู่ดีมีสุข ชุมชนเข้มแข็ง

5.6 ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า บางแห่งมีการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์สำนักงานอย่างสิ้นเปลือง ไม่คุ้มค่า หรือมีจำนวนพนักงานเกินภาระงาน ปฏิบัติงานไม่เต็มความสามารถ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลควรมีการมอบหมายงานให้แก่บุคลากรของตนให้เหมาะสมกับงาน กระตุ้นการทำงานแก่บุคลากรของตนอยู่เสมอๆ วางตนให้เป็นที่น่าเคารพ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเป็นนักบริหารมืออาชีพของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกับขนาดการบริหารส่วนตำบลที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานที่ 1 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

พบว่า บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม มีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.81$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.80$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.76$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.72$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.71$) และด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถกำหนดภาพอนาคตขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ชัดเจนและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปบริหาร สามารถสร้างองค์ความรู้แสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลได้เป็นอย่างดี
2. ผู้บริหารมีความรอบรู้ก้าวหน้าทันการ เปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าในวิทยาการใหม่ ๆ มีความสามารถในการสื่อสารสร้างความเข้าใจและสร้างศรัทธาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน
3. องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช มีการทำประชาพิจารณ์ ในการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน และมีการบริหารงานเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน โดยยึดหลักผลประโยชน์ส่วนรวม ยึดความถูกต้องและเป็นธรรม
4. องค์การบริหารส่วนตำบล เปิดเผยผลการดำเนินงาน กิจกรรมต่าง ๆ ต่อสาธารณะ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
5. ผู้บริหารมีความกล้าหาญพร้อมที่จะยอมรับผลจากการบริหารงานของตน รวมถึงเจ้าหน้าที่มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานใส่ใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้นและพร้อมที่จะแก้ไข

สอดคล้องกับ หลอดนพ อัมพรัตน์ (2550) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงาน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันผลการวิจัยพบว่า การ

ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลไศย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศ และระดับการศึกษา ที่มีกรปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นบุคลากรในหน่วยงานที่มีอายุ และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ ไพศาล ตั้งสมบูรณ์ (2548) ได้ศึกษาวิจัยการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก การปฏิบัติจริงและความคาดหวังต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ไม่มีความแตกต่างกันแต่ค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริง

ไม่สอดคล้องกับ จักรภัทร ชารีคำ (2550) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศและอายุ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ และอายุที่ต่างกันมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามอาชีพของประชาชนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2 ความเป็นนักบริหารมืออาชีพของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

พบว่า ระดับความเป็นนักบริหารมืออาชีพของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.46$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบล บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค ถูกต้อง ตรงไปตรงมา ผู้บริหารขององค์การมีการยึดมั่นในความถูกต้องดีงามในการบริหารงาน รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้เป็นนักบริหารมืออาชีพที่ประชาชนไว้วางใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. ผู้บริหารสามารถสร้างองค์ความรู้แสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้องค์กรมีการพัฒนาอยู่เสมอ ๆ
2. ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสารสร้างความเข้าใจและสร้างศรัทธาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความผูกพัน และเชื่อถือในการทำงาน
3. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถกำหนดภาพอนาคตขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ชัดเจนและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปบริหารองค์การ

สอดคล้องกับ เกลิมชัย สมท่า (2547) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ คือ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส และสอดคล้องกับ สุวไชย นาทองไชย (2548) ได้ศึกษาวิจัยสภาพการบริหารานของคณะเทศมนตรี ตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งที่มาจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลธัญญาและประชาชนในเขตเทศบาลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกันว่าคณะเทศมนตรีบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและต่างพอใจเห็นด้วยที่คณะเทศมนตรีนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน

สมมติฐานที่ 3 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราชจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม ขนาดขององค์การ บริหารส่วนตำบล มีความแตกต่างกัน
พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราชจังหวัดมหาสารคาม ที่มีขนาดขององค์การ บริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สอดคล้องกับ สุวกิจ ศรีปัดดา (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม พบว่าสถาบันราชภัฏมหาสารคามมีค่าระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือมี ค่าระดับการปฏิบัติงานเป็นร้อยละ 66.182 กลุ่มตัวอย่างที่มีสภาพแตกต่างกันมีความเห็นเรื่องค่าระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มาจากหน่วยงานแตกต่างกันมีความเห็นเรื่องค่าระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน เช่นเดียวกัน ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปฏิบัติงานของสถาบัน คือ ควรมีการทำงาน โดยการมีส่วนร่วม มีความสามัคคีมีคุณธรรม ซื่อสัตย์ กระจายอำนาจอย่างสม่ำเสมอ พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและมีการประเมินผลงานที่เป็นระบบ

สมมติฐานที่ 4 ความเป็นนักบริหารมืออาชีพของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับบรรณานุกรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ความเป็นนักบริหารมืออาชีพมีความสัมพันธ์กับระดับบรรณานุกรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ตัวแปรความเป็นนักบริหารมืออาชีพสามารถอธิบายความแปรปรวนของระดับบรรณานุกรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ได้ร้อยละ 54.90 ($R^2=0.549, F=147.312$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับจันทร์เพ็ญ ไชยเสริม (2556) การดำเนินงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนพบว่า ระดับการดำเนินงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมา ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ดังนี้ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความโปร่งใส และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำแนกตามเพศแตกต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ส่วนจำแนกตามอาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัย พบประเด็นที่นำไปสู่การพัฒนาหลายประการทั้งนี้ผู้วิจัยได้อาศัยฐานคติวิจารณ์ค้นพบในครั้งนี้นำเสนอแนวทางสำหรับการพัฒนาการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาความเป็นนักบริหารมืออาชีพของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม พบประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1.1.1 ความเป็นมืออาชีพในการแก้ปัญหาและความขัดแย้ง ในองค์กรนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช ยังขาดความเป็นมืออาชีพการแก้ปัญหาภายในองค์กร ไม่ว่าจะเป็นปัญหาพนักงานขาดงานบ่อย พนักงานเข้างานสาย หรือแม้กระทั่งการให้ความร่วมมือในการทำงานของพนักงาน ผู้บริหารควรมีบทบาท และความเด็ดขาดในการออกกฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน หรือ

บทลงโทษเมื่อพนักงานไม่มีความรับผิดชอบ หน้าที่ของผู้นำควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษา
กฎระเบียบให้มีความน่าเชื่อถืออยู่เสมอๆ

1.1.2 นอกจากการเป็นนักบริหารมืออาชีพแล้ว ผู้นำองค์กร หรือนายกองค้การบริหาร
ส่วนตำบล ควรมีความรอบรู้ในกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกเทคโนโลยีในปัจจุบัน มีการใช้เทคโนโลยี
ในการทำงานเช่น อินเทอร์เน็ตในสำนักงาน เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และรู้จักใช้เทคโนโลยีให้
เกิดประโยชน์ หรือแม้กระทั่งการส่งเสริม มีการจัดอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานก็ได้

1.1.3 ผู้นำองค์กร หรือนายกองค้การบริหารส่วนตำบล มีจิตใจเข้มแข็ง หนักแน่น
ซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และมีความยุติธรรม นักบริหารมืออาชีพในปัจจุบันควรปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่าง
ที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารที่ดีนั้น ต้องมีความมุ่งมั่น ทำงานเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง และพัฒนา
ชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้า รวมถึงการเอาใจใส่ทุกข์สุขของประชาชน บริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิ
บาลอย่างแท้จริง

1.2 ผลการศึกษาธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภออย่างสิสุราชจังหวัด
มหาสารคาม มีดังนี้

1.2.1 ด้านหลักนิติธรรม พบประเด็นปัญหา คือ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางส่วน
ยังขาดความเด็ดขาดในการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ แก่ท้องถิ่น หรือองค์กรในการปฏิบัติงาน ทำให้
การปฏิบัติงานเกิดความขัดแย้งกันมากเกินไป สำหรับผู้ที่ประพฤติมิชอบ เกิดการทุจริตได้ง่าย เพราะผู้นำ
ไม่เข้มแข็ง ดังนั้นนายกองค้การบริหารส่วนตำบลควรเด็ดขาดในการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ปฏิบัติ
ตามระเบียบข้อบังคับขององค์กร เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

1.2.2 ด้านหลักคุณธรรม นายกองค้การบริหารส่วนตำบล บางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์
ส่วนตน หน่วยงานควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงาน โดยมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ และเห็นแก่
ประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้นนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติตนให้อยู่ในความถูกต้อง
ต้อง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกน้อง หรือประชาชน

1.2.3 ด้านหลักความโปร่งใส นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ควรมีการเผยแพร่
ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและรายงานข้อมูลต่าง ๆ มากกว่าเดิม เพื่อ
ความโปร่งใสในการบริหารงาน ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

1.2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้
ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการประชุมสภา หรือการเสนอโครงการต่าง ๆ ของ
หน่วยงาน รวมถึงมีส่วนร่วมในการบริหารองค์กร มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนายก
องค์การบริหารส่วนตำบล กับบุคลากรในองค์กร และร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรม เป็นต้น

1.2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารและบุคลากรบางส่วนยังขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลควรตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเอง และผู้ได้บังคับบัญชา ปฏิบัติตามนโยบายให้เกิดรูปธรรมที่แท้จริง เพื่อประชาชนอยู่ดีมีสุข ชุมชนเข้มแข็ง

1.2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า บางแห่งมีการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์สำนักงานอย่างสิ้นเปลือง ไม่คุ้มค่า หรือมีจำนวนพนักงานเกินภาระงาน ปฏิบัติงานไม่เต็มความสามารถ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลควรมีการมอบหมายงานให้แก่บุคลากรของตนให้เหมาะสมกับงาน กระตุ้นการทำงานแก่บุคลากรของตนอยู่เสมอๆ วางตนให้เป็นที่น่าเคารพ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา

1.3 ผลจาการศึกษาข้อเสนอแนะ มีดังนี้

1.3.1 ผู้บริหารควรมีความหนักแน่นในความถูกต้อง ยึดมั่นในหลักคุณธรรม

1.3.2 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้ตรวจสอบการทำงานของอบต. ใด้อย่างเต็มที่

1.3.3 นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ควรดำเนินงานให้เป็นรูปธรรมมากกว่าเดิม ปฏิบัติตามนโยบายที่ให้ไว้ และการดำเนินงานเพื่อประชาชนที่แท้จริง

1.3.4 บริหารจัดการทรัพยากรให้คุ้มค่ามากที่สุด ค่าถึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ

1.3.5 ผู้บริหารควรเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบการบริหารงานอย่างทันเหตุการณ์

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกู่ อำเภอขาสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ด้านหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกู่ อำเภอขาสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม โดยเฉพาะประเด็นเรื่องความความความรับผิดชอบของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล